

písaní. Nová generácia mládeže do programu pridáva nové formy zábavy, ako sú kvízy, pantomíma, šarády a iné súťažné hry. Hoci je cieľom tejto akcie budovať sebavedomie a zabávať sa, knihovníci, ktorí program koordinujú, ho dopĺňujú aj námetmi z literatúry pre mládež, aby tak propagovali čítanie v pokojnom a priateľskom prostredí.

NOC HIER PRE PERSONÁL KNIŽNICE

Uvedenie pracovníkov knižníc do kultúry tínedžerov a ich životného štýlu môže mať zásadný význam pre rozvoj služieb pre mládež. Knižnica v americkom meste Richmond vo Virginii nedávno hostila počas noci hier zamestnancov knižnice, ktorí sa tu zišli po práci v piatok večer, aby si pochutnali na pizzí a zahrali si hry obľúbené u tínedžerov (Guitar Hero, Wii a Dance Dance Revolution). Zistili, že hranie takýchto hier a vytváranie online avatarov v hre Wii im prinieslo veľkú radosť. To umožnilo pracovníkom knižnice nanovo oceniť tento aspekt tínedžerskej kultúry a vytvoriť pocit spojenia s tínedžermi v komunite.

„TEEN TECH WEEK“ – TÍNEDŽERSKÝ TÝŽDEŇ TECHNOLOGIE

Knižnica La Puente v Los Angeles County zorganizovala online aktivity pre tínedžerov počas osláv „Teen Tech

Week“ – Tínedžerského týždňa technológie. Ide o celoštatné podujatie v USA, ktoré má upozorniť na úlohu technológie v živote tínedžerov.

Program v knižnici La Puente bol zameraný predovšetkým na informačnú gramotnosť. V rámci tohto programu sa mladým ľuďom rozdávali darčkové karty za správne odpovede na súťažné otázky o databázach a iných online zdrojoch.

Tínedžeri okrem toho získali znalosti o bezpečnosti a ochrane osobných údajov pri online nákupe kníh pre knižnicu, ktoré boli zaradené do fondu pre mládež. V piatok sa konal zábavný deň technológie, počas ktorého mali tínedžeri príležitosť súťažiť v hre Wii, Guitar Hero a Dance Dance Revolution.

Knižnica Queens vo Forest Hills v štáte New York pripravila spoločný program „Tech Buddies“ pre tínedžerov a seniorov, ktorí by sa chceli lepšie vyznať v technológiách popri vzdelávaní o bezpečnosti a ochrane osobných údajov.

Program je zameraný viac na zábavné aspekty technológie: podcasty, krátke videá a videohry. Vybraní mladí ľudia a seniori sa stretávali počas „Teen Tech Week“ pri hraní hier Wii aj s občerstvením a v stretávaní pokračovali ešte ďalších desať týždňov so zámerom venovať sa aktivitám z oblasti technológií.

SPOLOČNÉ VYHLÁSENIE IFLA/IPA O SLOBODE PREJAVU

© Copyright: International Federation of Library Associations and Institutions, 2002
Povolenie IFLA pre Spolok slovenských knihovníkov – Slovak Librarians Association
Preklad: Ing. Silvia Stasselová, 2008
Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Medzinárodná federácia knižničných asociácií a inštitúcií (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA) a **Medzinárodná asociácia vydavateľov** (International Publishers Association, IPA) dlhý čas presadzovali právo na slobodu prejavu v tlačovom aj elektronickom prostredí.

Prostredníctvom riadiacej skupiny IFLA/IPA teraz obidve organizácie spolupracujú oveľa intenzívnejšie, aby zabezpečili, že sloboda prejavu a najmä sloboda publikovať, či už v tlačenej alebo digitálnom prostredí, bude efektívnejšia.

IFLA a IPA opätovne potvrdzujú:

- Sloboda prejavu je základným právom každého človeka v súlade s článkom 19 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (Universal Declaration of Human Rights, UDHR) a článkom 19 Medzinárodného paktu

o občianskych a politických právach (International Covenant on Civil and Political Rights, ICCPR). Každý má právo na slobodu názoru a prejavu; toto právo zahŕňa slobodu zastávať názor a vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie a myšlienky prostredníctvom ľubovoľných médií a bez ohľadu na hranice.

- Právo na slobodu názoru a prejavu je základom demokracie a má zásadný význam pre ochranu ľudskej dôstojnosti. Rôznorodosť zdrojov poznania a informácií je základným predpokladom kultúrnej rozmanitosti, kreativity, prosperity a rozvoja spoločností po celom svete.
- Vydavatelia distribúciou intelektuálnych diel a knihovníci poskytovaním prístupu k informáciám a znalostiam zohrávajú hlavnú úlohu pri rozvoji a udržiavaní intelektuálnej slobody a pomáhajú chrániť demokratické hodnoty.

- Aby mohli vydavatelia a knihovníci v plnej miere prispieť k pokroku vedy, znalostí a tvorivosti, národné legislatívne rámce musia byť v súlade s medzinárodnými nástrojmi na ochranu práv slobody prejavu.
- Základné princípy slobody prejavu, v súlade s článkom 19 Všeobecnej deklarácie ľudských práv (UDHR) a Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ICCPR), sa musia uplatňovať aj v elektronickom prostredí. Globálne informačné siete umožňujú výmenu informácií na celom svete v prospech všetkých. IPA a IFLA vyzývajú vlády, aby čelili akýmkoľvek pokusom o cenzúru alebo zamedzovanie publikovania či prístupu k online informáciám.
- Florentská dohoda UNESCO o dovoze vzdelávacích, vedeckých a kultúrnych materiálov a jej do-

datok Nairobský protokol, podporujúci voľný obeh vzdelávacích, vedeckých a kultúrnych materiálov, napomáhajú voľnému pohybu myšlienok, a tým zohrávajú ústrednú úlohu v globálnom šírení rôznych foriem sebavyjadrenia v spoločnosti. IFLA a IPA podporujú ratifikáciu a implementáciu obidvoch nástrojov.

- IFLA a IPA urobia všetko pre to, aby vytrvalo čelili akémukoľvek pokusu alebo hrozbe obmedzovať slobodu prejavu a najmä slobodu publikovania, či už v tlačnom alebo digitálnom prostredí.

Schválené Riadiacou skupinou IFLA/IPA (IFLA/IPA Steering Group) na svojom 8. zasadnutí v Glasgowe 22. augusta 2002.

SPOLOČNÉ VYHLÁSENIE IFLA/IPA O SLOBODE PREJAVU NA INTERNETE

© Copyright: International Federation of Library Associations and Institutions, 2003
Povolenie IFLA pre Spolok slovenských knihovníkov – Slovak Librarians Association
Preklad: Ing. Silvia Stasselová, 2008
Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

Medzinárodná asociácia vydavateľov (International Publishers Association, IPA) a Medzinárodná federácia knižničných asociácií a inštitúcií (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA) vyhlasujú, že prejav na internete a prístup k internetu a všetkým jeho zdrojom by mali byť v súlade so Všeobecnou deklaráciou ľudských práv Organizácie spojených národov (Universal Declaration of Human Rights, UDHR), najmä s jej článkom 19:

„Každý má právo na slobodu názoru a prejavu; toto právo zahŕňa slobodu zastávať názor bez zasahovania a vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie a myšlienky prostredníctvom ľubovoľných médií a bez ohľadu na hranice.“

- Vyhlasujú, že bezbariérový prístup k informáciám je nevyhnutný pre slobodu, rovnosť, globálne porozumenie a mier.
- Potvrdzujú, že základné princípy ochrany autorských práv materiálov v tlačovom prostredí zostávajú rovnaké aj v elektronickom prostredí.
- Presadzujú, že intelektuálna sloboda je právom každého jednotlivca mať a vyjadrovať svoje názory, vyhľadávať a prijímať informácie a je podstatou tak vydavateľských, ako aj knižničných a informačných služieb.

Upozorňujú, že:

- internet sa stal nevyhnutným prostriedkom pre slobodu prejavu a slobodný prístup k informáciám,
- poskytovanie bezbariérového prístupu k informáciám na internete pomáha komunitám a jednotlivcom dosiahnuť slobodu, prosperitu, kreativitu a rozvoj.

IFLA a IPA zdôrazňujú, že:

- prístup by nemal podliehať žiadnej forme ideologickej, politickej alebo náboženskej cenzúry.

IFLA a IPA nabádajú:

- medzinárodné spoločenstvo, aby podporilo dostupnosť internetu na celom svete, najmä v rozvojových krajinách, a tým im umožnilo naplno využívať globálne výhody, ktoré poskytuje internet,
- vlády štátov, aby rozvíjali národné informačné infraštruktúry, ktoré zabezpečia prístup k internetu pre celú svoju populáciu;
- všetky vlády, aby podporovali bezbariérový tok informácií, dostupných prostredníctvom internetu a odmietali akékoľvek pokusy o cenzúru alebo potlačanie slobody prejavu.

Schválené Riadiacou skupinou IFLA/IPA (IFLA/IPA Steering Group) na svojom zasadnutí v Toronte 26. júna 2003.